

Sygn. akt V U 314/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant st. sekr. sądowy Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2018 r. w Kaliszu

odwołania E. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 1 lutego 2018 r. Nr (...)

w sprawie E. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

- 1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 1 lutego 2018 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu E. B. emeryturę poczynając od dnia (...).**
- 2. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz E. B. kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

W dniu 05.12.2017 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla E. B..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 01.02.2018 roku w sprawie (...) odmówił E. B. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017, poz.1383.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od tej decyzji E. B. wniósł odwołanie, w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca na stanowisku traktorzysty w okresie od 15.09.1975 r. do 31.03.1992 r. w (...) w P., na którym to stanowisku wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania E. B..

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 26 lat 3 miesiące i 16 dni. Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach na stanowisku traktorzysty w okresie od 15.09.1975 r. do 31.03.1992 r. w (...) w P.. Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika Odwołujący obecnie pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych na stanowisku traktorzysty w okresie od 15.09.1975 r. do 31.03.1992 r. w (...) w P..

Odwołujący w okresie od 01.09.1972 r. do 31.08.1975 r. zatrudniony był w (...) w P.. Ze świadectwa pracy z dnia 26.05.2003 r. wynika, iż w okresie od 01.09.1972 r. do 31.08.1975 r. odwołujący pracował jako uczeń zawodu – tokarz.

(dowód: zeznania odwołującego)

Odwołujący w okresie od 15.09.1975 r. do 30.04.1993 r. zatrudniony był w (...) w P.. Ze świadectwa pracy z dnia 30.04.1993 r. wynika, iż w okresie od 15.09.1975 r. do 31.03.1992 r. pracował w pełnym wymiarze czasu pracy jako traktorzysta, a od 01.04.1992 r. do 30.04.1993 r. jako kierownik zakładu usługowego. Bez wskazania daty, (...) wystawił odwołującemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach za okres od 15.09.1975 r. do 31.03.1992 r. na stanowisku traktorzysty. Wskazano Wykaz A Dział VIII poz. 3 przepisów ogólnych.

W umowie o pracę z dnia 05.10.1977 r. określono stanowisko pracy odwołującego jako kierowca ciągnikowy. W niektórych angażach jest stanowisko traktorzysty: 01.07.1976 r., 02.02.1978 r., 23.07.1979 r. W angażu z dnia 30.03.1988 r. jest stanowisko kierowcy – traktorzysty. W karcie obiegowej zmiany po służbie wojskowej wskazano stanowisko kierowca ciągnikowy. W angażu z dnia 15.09.1975 r. wskazano stanowisko tokarz traktorzysty. W angażu z dnia 31.01.1976 r. wskazano stanowisko tokarz – traktorzysty. W wypowiedzeniu zmieniającym z dnia 17.04.1976 r. wskazano nowe stanowisko traktorzysty od dnia 17.04.1976 r.

Odwołujący wykonywał jako traktorzysta prace transportowe. Przewoził ciągnikiem – traktorem z przyczepą lub dwoma, różne artykuły. Były to buraki cukrowe w okresie kampanii cukrowniczej od września do wiosny oraz wysłodki z cukrowni dla rolników, zboża z różnych rejonów kraju dla potrzeb centrali nasiennej, ziemiaki dla celów przemysłowych, zboża do elewatora, materiały budowlane dla potrzeb budowy dróg, miął dla szpitala, szkół, materiały z rozładunku wagonów. Gdy była potrzeba odwołujący wykonywał prace transportowe samochodem ciężarowym marki K. o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

W okresie od 01.07.1993 r. odwołujący prowadził działalność gospodarczą.

(dowód: zeznania odwołującego, zeznania świadków Z. W. i A. O., akta osobowe)

Odwołujący prawo jazdy kategorii T posiada od 1975 r., a C od 1978 r.

Praca traktorzysty - kierowcy ciągnika jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A dział VIII poz. 3, a praca kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w wykazie A dziale VIII poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a w poz. 2 mieści się praca kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Podobnie określono tę pracę w Zarządzeniu nr 16 Ministra Rolnictwa Leśnictwa Gospodarki Żywnościowej z dnia 31.03.1988 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy.

Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymagał także dla spełnienia warunków do świadczenia rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Od dnia 01.01.2013 r. warunek rozwiązania stosunku pracy nie jest wymagany.

Dla celów ustalenia uprawnień w wcześniejszej emeryturze za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe za okres ponad 25 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca odwołującego obecnie nie istnieje. (...) wystawił odwołującemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach za okres od 15.09.1975 r. do 31.03.1992 r. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, co do okresu spornego, pracodawca nie wystawił odwołującemu świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporny okres, zrobił to (...) Związek (...). Świadectwo to odpowiada stanowi faktycznemu.

Praca traktorzysty wymieniona jest w wykazie A dziale V III poz. 3. cyt. wyżej Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym. Zdaniem Sądu, praca traktorzysty jest pracą w szczególnych warunkach z uwagi na charakter tej pracy, w szczególności związany z rodzajem obsługiwanego pojazdu. Odwołujący wykonywał pracę traktorzysty w transporcie. Wykonując wpadkowo pracę jako kierowca samochodu ciężarowego (...), odwołujący także wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Odwołujący wykazał okres pracy w szczególnych warunkach jako traktorzysta od 17.04.1976 r. do 31.03.1992 r.

Odwołujący wykazał okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Do okresu tego podlegają uwzględnieniu także okresy niezdolności do pracy z powodu choroby i służby wojskowej.

Odwołujący spełnił zatem warunki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego Sąd orzekł o zmianie zaskarżonej decyzji i przyznaniu odwołującemu emerytury. O kosztach orzeczono w myśl art. 98 Kodeksu postępowania cywilnego.

SSO Marzena Głuchowska